

Vbicunque vero sulphur actiuum magis est, tum substantia, tum quantitate, tum qualitate, tum motu, temperiem reddit calidam, vnde cum eminenter sulphur resideat in flauescensibus, & hic color flauus ipsi *κατ' ἐξοχήν* quasi competat, inde temperiei, vel virium saltim, cæteris paribus, eximiam præbet notam, modo texturæ ipsius semper vna habeatur ratio.

LIBRI I. SECTIO I. CAPVT IV.

De

Signaturis rerum.

DEinde etiam SIGNATURÆ faciunt ad simplicium medicamentorum facultatem dignoscendam vel eruendam. DICUNTUR signaturæ quasi signacula, & characteres virtutum, ita vt extrinsecus quasi signatum exhibeant, quid intrinsecus secum gerant, vnde doctrina de signo & signato huc pertinet. Suntque potissimum a chemicis æstimata, iisque qui magia naturali & cabalæ student, vnde analogiæ macrocosmi & microcosmi insigne præbent exemplum, & *συμπάθειαι* quasi quædam indicia. Vocantur hinc non inepte velut *μοιρα* hieroglyphicæ, quæ plus habent in recessu, quam prima fronte ostendant, intelligentibus patentes.

Speciatim ergo signaturæ sunt & æstimantur a similitudine & analogia, quam præ se ferunt & quidem triplici; 1. *membrum corporis*, vnde regula exurgit, ex hac hypothese fluens; Quæcunque analogiam & similitudinem obtinent huius vel illius membri, illa id ipsum magis respiciunt & iuuant.

2. Signaturæ exhibent analogiam *morborum & rerum præter naturam ledentium*; vnde iterum colligit intellectus, saltim probabiliter: Quæcunque æmulantur v.g. calculum, illa sunt nephritica; quæcunque acuta sunt & spinosa, doloribus punctoriis medentur, &c.

Verbo quæcunque analogiam quandam possident, hoc ipso monent aliquid naturæ arcanorum promum condum medicum. Peccatur circa signaturas, vt fit, vtroque extremo, vt v.g. *Crollius* illas

illas vnice æstimat. Herbarum, inquit, magice per signaturam penitus introsipientem alloquuntur medicum, suaque interiora in occulto naturæ silentio abdita ipsi per similitudinem manifestant. Et, vt ex *I. B. Porta* addit, est per similitudinem demonstrandi modus, qua sapissime summus rerum opifex diuinas & occultas res solet patefacere, vt supremam idearum similitudinem referrent. Hicque magis his ipsis tribuunt, quam vllis qualitatibus, quæ non ex radice centri, vt arguit idem *Crollius l. d. signat. l. c. in præfat.* virtutes suggerant, sed sint velut vmbra rerum. Alii contrarium sustinent, vtrique pro se allegantes experientiam, illi respondentem, hi abnuentem.

Diximus nos, argumentum hoc esse a particulari, adeoque saltim probabile, cui dictum de omni demonstratiuum non competit; multa etiam imo pleraque si non omnia non tam ob signaturam, nisi ex accidenti, quam ob intimiorem mixti *κρῶσις* effectum suum sortiri, quæ duo argumenta satis firma sunt, ad euincendum contrarium, *signaturas non esse absoluta signa & infallibilia.*

Contra ea vero, vt inueniendi occasio est multiplex, ita, vt dicamus, quod res est, negari nequit, etiam huc merito referri debere signaturas, vt hoc modo inuiter rerum natura curiosum sciendi humanum intellectum, vt inuestiget medicamenti vel simplicis facultatem. Quis enim non cogitet de lingua, si semen fraxini, seu linguam auis, vel glossopetram potius contueatur; de renibus, si asarum; de dentibus si dentariam, & sic porro?

Vtque in semiotica seu doctrina signorum instar regulæ est, non vni soli signo, non secus, ac in ciuilibus non vni resti credendum, sed coniungenda esse plura; ita & hic se res habet. Si enim interna cum externis coniungam, & analogiam illam intimius radicatam inueniam, tunc non probabilis, sed certa consurgit scientia, reuera hoc medicamentum esse eius membri vel morbi, vel causæ morbificæ, cuius hoc signatum est. Hinc duplici nomine signaturam hac vice æstimabimus 1. vt principium cognoscendi, quod negari non potest, de quo iam egimus, 2. vt principium seu medium memorandi; seu virtutem rerum ac facultatem medicamentorum memoriæ imprimendi.

Imitabimur hac in re illos, qui artem memoratiuam certis ideis & picturis tradunt, vt per harum faciliorem conceptum & impressionem prompte occurrat & suggeratur alterum, quod retinere in animo constitutum est; idque arte mnemonica velut naturali & facillima, quæ non confundit ingenium, sed roborat potius. Si enim, vt maneamus in exemplis dictis, nephritica concipiam sub lapidosorum notione, & emblema hoc phantasia offeram: omnia saxosa (saltem medicinalia, quorum vis iam satis perspecta ac cognita est,) & quasi talia calculum frangunt, tunc simul & semel in compendio quasi memoriæ plura mando ex nephriticorum genere præstantissima, qualia sunt lap. cancr. lyncis, iudaicus, pisolithus, nuclei ceraforum, perficorum, armeniacorum, amygd. gr. cynosbati, alkekengi, sem. lithospermi, nuclei daëtylorum. Hæc, inquam, simul & semel animo prompte obuiant, ac imprimuntur.

Hinc operæ pretium facturi sumus, si hoc ipso artificio utamur, & materiam medicam a signaturis si non agentem, tamen cognoscendam & memorandam æstimemus, cui rei apprime inseruit *Crollii liber de signaturis internis rerum*, (quatenus interna per externam figuram patent) seu de vera & viua anatomia maioris & minoris mundi. Quæ enim *Libanius*, *Schallingius*, citati a *Cl. Deodato l. c.* (vbi plura in fauorem signaturarum profert) & alii contra easdem disputant, illa omnia nos non ferient, hoc modo procedentes & veritatem inuestigantes. Legi meretur hanc in rem *dissertatio de signaturis plantarum Fabricii*.

CM
Pertinent huc quoque alia, his cum convenientia. Sic medicis quoque vsitatum est vires explorare, ratione *signaturæ loci*, quo crescunt planta, vel proueniunt alia. Consuevit enim natura incolis terræ vniuscuiusque de necessariis prospicere non solum alimentis, & ad vitam proficuis & facientibus aliis, verum quoque de medicamentis. Hinc, quod *Deodatus* quoque tangit, locis mari Baltico vicinis, in Dania, Frisia, Belgio, locis, vbi scorbutus endemicus est magis, copiosissime crescit cochlearia, scorbuti antidotus; locis paludosis, eidem malo obnoxiiis, nasturtium aquaticum vberum prouenit; ablinthium, raphanus rusticanus, locis, vbi obstructions mesenterii magis vigent. Consuli hanc in rem potest

potest *Th. Barthol. Tr. de medicina Danorum*, vt pinum, iuniperum & alia taceamus.

Signaturæ etiam speciem præbent a *brutis suggesta*. Cum enim sensualibus horum ideis natura magis vim dignoscendi vtilia vel inutilia ac noxia largita fuerit, visa a brutis quæri vel comedi, vel usurpari ad corpus humanum applicata cesserunt in remedia homini, vnde & nomina sæpe plantis a brutis indita sunt, vt chelidonium, mentha cattaria, ceruaria, melissa, serpentaria & similia; licet quædam etiam falsa sint, vt de chelidonio narrata. Sic & operationes aliæ a brutis suggestæ fuere, punctio oculi a capra, vomitoria a canibus; clysteres ab ibi, quos hinc *Helmontius* vilipendit, tanquam ab aue inuentos. Sic dictamni a ceruis monstratus fertur vsus in extrahendis sagittis. Sic plantaginis vis alexipharmaca contra araneas a bufone innotuit; sic passeris Canaru alline purgantur &c.

Non memorabimus alia huius generis plura; Refertur tamen etiam huc merentur alia cognoscendi remotiora principia. Constat enim & virtutes herbarum inuentas vel primo manifestatas fuisse per *insomnia*, quale exemplum de radice cynorrhodi contra canis rabidi morsum recenset *Plinius l. 25. c. 2. per Demones*, vt exemplum de hyperico hanc in rem infigne refertur a *Scipione Mercurio l. de obstetricum officio, edito a Welschio, f. 2. c. 38. p. 551.* quorum etiam pristina oracula spectant, imo & *diuinitus* manifestata, vt ficuum in bubonibus pestil. vsus, fellis vsus ophthalmicus; per *fortuitos casus*, quo pacto plurimæ innotuere plantæ traumaticæ; per *traditiones* successiuas certarum vel indefinitarum familiarum, vti in aulis, apud vulgus, & hinc inde exempla toto die occurrunt, modo medicus dogmaticus illa pensitet, & experimentis rationem addat.

LIBRI I. SECTIO I. CAPVT V.

De

Cognoscendis facultatibus ex odore.

Sed pergimus ad odores, cognitionem intimiorem inprimis etiam largientes. Odores vero vel a priori occurrunt, sola odora-